

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám
12
fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Egy szám
12
fillér.

Az isteni komédia.

Párisban az államok küldötti ünnepélyes külsőségek között írták alá a Kellog-féle békepaktumot s most sorba invitálják a még távollevő kisebb államokat, hogy csatlakozzanak a szerződéshez. Bennünket is meghívtak. Ahogy így messziről olvassuk az államférfiak óvatos nyilatkozatait, az újságírók igen sokszor egyéni ízű magyarázatait és kísérő megjegyzéseit, valahogy úgy érezzük, mintha lélektelen színjátás volna az egész.

Mintha a világ legjobb színészei: a diplomaták pompásan játszanák szerepeiket, de mintha a népek sok száz millióinak kevése köze volna az egész ügyhöz. Nem is értjük a színészek nyelvét, nem is hisszük, hogy azt gondolják, amit mondanak s valóban azt akarják — amit hirdetnek.

Tulságosan közel van még Wilson 14 pontjának története. Akkor még hitt az emberiség s a népek lelken átfutott az azelőtt tán sohasem érzett lelkesedés, szinte imádságszerű magasztos érzés, hogy megszületett az örök béke és az emberi igazság frige. Emlékezzünk vissza azokra a napokra, mikor a wilsoni pontok híre átjutott a harcvonalon, milyen visszatérhetetlen örömujjongással fogadta minden ember? És mi lett a wilsoni 14 pontból? A trianoni béke. Nekünk vigasztalan pusztulásunk okozója s a győzteseknek is mérhetetlen sok szenvedés kuforrása.

Semmiféle emberi mű nem tökéletes, de olyan tökéletlen elemű, mint ennek a szerződésnek szövege: párját ritkítja.

Igaz, hogy mi a közösüges időkből hozzá vagyunk szokva a nagyszerű szövegezésű, semmitmondó politikai paktumokhoz, melyekben a császár jogainak feltétlen fentartása mellett, pár nemzeti szintű szóval igyekeztek az alkotmányjogoknak, állami függetlenségnek látszatát megőrizni; maga a kiegyezési törvény is mestermű e tekintetben.

Hol van ezekhez képest a Kellog-féle paktum szöveg?

Nálunk egy kényes kaszinói ügyben felvett jegyzőkönyvben

több diplomata művészet van, mint az egész békepaktumban.

Lényegileg azt mondja a paktum szövege, hogy a világ nemzeti nemzeti érdekeit ezután békés uton igyekeznek elérni s lemondanak a háborúról, mint politikai eszközről, mert hiszen elméletileg eddig sem volt a háboru más, mint a politikának más eszközökkel való folytatása.

Akár a bibliából, akár nagy gondolkodók írásaiból kötet-számra válogathatnánk össze olyféle gondolatokat, melyek a háborut elítélik. Lényegileg nincs is más jelentősége az egész Kellog-féle békepaktumnak sem.

A paktum szövegéhez ugyanis jogfentartást fűztek az angolok és franciák; az ő rezerváció mentalisuk azt mondja: Nem áll elentétben a paktum szellemével az önvédelmi háboru. Annak eldöntése pedig, hogy a háboru önvédelmi-e, vagy sem: kizárólag a háborut indító fél joga.

Nagyon kevés háborut ismer a

történelem, akár nemzeti, akár gazdasági okokból kezdtek is meg, melyről nyíltan beismerték volna, hogy nem önvédelmi, lét-fenntartási okból indították.

A paktum szövegéhez még egész nyugodtan hozzáírhatták volna azt a modern stratégiai elvet: „Legjobb védelem a támadás!”

Erről az egész paktum szövegről egyébként eszünkbe jut egy régi adóma.

A püspöknek bepanaszolták egyik plébánosát, hogy tul sokat kártyázik. A püspök berendelte audienciára a plébánost s el akarta tiltani a kártyázástól. Hosszas tárgyalás után végre megígérte a plébános, hogy nem fog többé kártyázni, kivéve, ha vendége lesz s az kártyázni akar; ha ő maga vendég lesz s ott szükség lesz egy kártyapartnerre, végül ha olyan helyzetbe kerül, melyben nem kerülheti el a kártyázást.

Komplikációk merültek fel a reálgimnázium és rendház építési költségeinek vállalása körül.

Az ujonnan felépítendő reálgimnázium és cisztercita rendház ügyében tulajdonképen semmi új momentum nincs, illetve nem merült fel a gimnázium-építő bizottság két hét előtti emlékeztető ülése óta, amelyről a Független Magyarország részletes s kimentő tudósítást közölt.

Dr Kotschis műegyetemi tanár terveit bemutatták a bizottságnak, amely egyelőre vegyes érzelmeikkel vette tudomásul, hogy a hön óhajtott reálgimnázium ügye csak úgy valósulhat meg, ha az erre a célra kontemplált 1.450.000 pengőnyi összeget felemelik még 250.000 pengővel. Vagyis dr Kotschis műegyetemi tanár olyan gimnázium-építési megépítést tervezte meg, amely 1.700.000 pengőbe kerülne ami, valljuk meg, nem éppen megvezendő summa. Ehhez volna számítandó még 185.000 pengőnyi felszerelési költség, valaminthogy avval is számítani kell, hogy minden építkezésnél szinte szükségszerűen merülnek fel előre nem lá-

tott új kiadások, úgy hogy az új reálgimnázium és rendház felépítése mintegy két millió pengőbe kerülne.

A terv szép és egységes s bizonyára monumentális épület valósulna meg belőle, de viszont két millió pengő sem terem minden bökörben. De még ha ily hatalmas összeg kiadásával is kell számolnunk, akkor is mindent el kell követnie Baja városának, hogy ez az építkezés mielőbb rendbejőjön és meginduljon.

Dr Kotschis tanár terveiből csak egy volt, ami mint építkezési, illetve egyelőre mint tervezési szépséghiba fentmaradt. És az az építendő rendház konyhája, amelyet a gimnázium felé eső frontra tervezett dr Kotschis műegyetemi tanár, amire a tisztifőorvosnak és Nagy Márton műszaki tanácsosnak az volt a véleménye, féltő, hogy így az iskola épületbe húzódik be a konyhaszag. A kompakt tervek csak

ezen részének átdolgozását kívánta a gimnázium-építő bizottság.

A tervek egy-egy példányát elküldték a kultuszminiszternek és a zirci apátornak s most izgalmas várakozás perreit éljük, hogy az első építési költségeken felül jelentkező igen tetemes kiadásból mekkora részt hajlandó vállalni a kultuszkormány és vallásalap és mekkorát a zirci apát, mert ha az építési költségeket fedező érdekeltségek nem vállalják ezt az újabb többlet-kiadást, akkor kénytelenek lesznek a terveket úgy átdolgoztatni, hogy az építési költségek semmi szín alatt se lépjenek túl az először kontemplált összeget, de féltő, hogy ez esetben veszíteni fog az épület a monumentalitásából.

Ujabb komplikációk felmerülésétől is szállnak kósza hírek, reméljük, hogy azok csakugyan minden alapot nélkülöznek és hogy ha csakugy elő is fordultak, azokat a nagy cél érdekében könnyen sikerül eliminálni

A megnyuzott lépfenés-tehénáldozatai Meghalt a kárvallott gazda felesége.

Bedekovics Ferenc mélykuti lakosnak a napokban megdőglött a tehene, amelyet lenyuzatott a kárvallott. A nyuzást végző mérsárosinas bórántraxban megbetegedett, mire gyorsan behozták a bajai közpórházba őt is, valamint a mérsárosossal szemközt lakó Kovács Molnár Jánost is. Ugyanekkor azonban megbetegedett a gazda felesége, Bedekovics Ferencné is.

Az inas és Kovács Molnár János a bajai közpórházban a rajtuk alkalmazott lépfenés-szerum oltásoktól meggyógyultak, Bedekovicsné azonban, akinek a torokában támadt lépfenés fekély — rövid idő alatt beiehalt a fertőzésbe.

A lépfenés mérgezésről jelentést tettek a hatóságnak is, amelynek egy bizottsága szállt ki a helyszínrre s megindította a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit mulasztás, vagy gondatlanság ez ügyben.

A világ legkiválóbb minőségű cipőit

LICHTMAN cipőt, **POPPER** cipőt
FISCHER PÁL divatüzlete árusítja Baján.

Vászoncipők, szandaletek, szandálok legolcsóbban. — Dr Scholl ortopéd cikkeinek elárúsítása.

csom-
attörő
szita,
jó, olcsó,
Telefon 280.
-nál
ír. u. 38.
egy nagy
üzlet
aug. 27.
Dr. N
és G
koszt
éjjel
Az Dg
vasárna
a közt
szeptember 3-ig
8 óráig
László
ati Emil
DÉL
LEC
LA
G
S
POL
takor
ás mellék
ges
st
hevétre
OSZT
Z N É
Kavica
ucca 14.
tarugyár r. t.
28-án Baján
kőgyűlése
határoz-
205 §-a ér-
a részvény-
elezőit, hogy
hirdetés meg-
6 hónapon
ellenkező
számolásnál
tek.
bizottság.
ucca 13 sz.

**Ha februárban is friss, izletes uborkát és paprikát akar,
ugy használjon az eltevéshez szavatolt
vegytisztá ecetsavat.**

Kapható csak a
Városi Drogériában

BAJA, Vörösmarty u 1. (Grauug-ház) Telefon 350

„Jedermann” Augsburgban.

Elmélkedés Hugo von Hofmannsthal „Jedermann” („Akárki”) című misteriumának augsburgi előadása alkalmából
írta: VOJNICS PONGRÁCZ.

Augsburg, 1928 augusztus.
... Magas falakat épített; rácsos ablakok mögött lakott; ördögtől rettegett; a Megfeszített-hez imádkozott.

Falai komorak voltak; rácsait vasból kovácsolták; ördöge iszonyatkeltő; Istene fajdalmos.

Mérleget tartott a kezében. Az egyik serpenyőn volt a Jó, a Szép, a Bánat, a Hű; ezeket mind Krisztusnak hívta. A másik serpenyőn volt a Rossz, a Rut, a Vágy, a Bűn, ezeket pedig Ördögnek nevezte. És reszkette figyelt a mérleg örökös táncát.

Művészet: szörny- vízköpek fenn a csatornán, magasba vágyó gót templomok, szomorú szentek, hétfájdalmu Máriák, misztériumok a Jóról és Rosszról, a Mulandóságról és az Elmúlásról.

És szorgos polgárkezei kincseket gyűjtöttek halomba.

Irtanak pedig akkor 1500-at Krisztus születése után.

Augsburgi Fugger, a hannoveri Müller, a nürnbergi Paumgartner vagyonok idejében kapcsolódik be a német középkor fantáziájába „Jedermann” alakja. Az angol „Everyman” itt német szintet kap a klasszikus műveltségű tudósok latin nyelvű feldolgozásában és a csizmadia-költő Hans Sachs német misztériumában (Von sterbend reichen Menschen. 1539.)

„Mindenkit elvisz a halál: öreg, fiatal, szegényt és gazdagot.” Ez a tanulsága, a mottója nemcsak a misztériumoknak, hanem a haláltánc képeknek (Holbein) és halál-sírmoknak is.

Jedermann, a fiatal patricius előtt, aki minden mámort ismeri akar, amit csak adott az Élet, megjelenik a Halál. Nem kardos angyal képében, hanem zörgő emberi csontváz alakjában s elviszi a sírba, ahova egyedül kell leszállnia. Tehát a mottó bűvöl: „Mindenkiért eljő a Halál és egyedül kell követnünk!”

Hugo von Hofmannsthal Jedermannja új alakokat is hoz a színre és az ő Jedermannja boldog véget ér. Szelidebb lett az egész darab felfogása, anélkül azonban, hogy korhűségéből és izéből veszített volna; mint ahogy teljes az illúzió az előadáson is, pedig villanyreflektor sugároz és

mikrofon hallgatózik fel a színpadra.

Önként kínálkozik az összehasonlítás a salzburgi és az augsburgi Jedermann között. Nem a két előadást akarom itt párhuzamba állítani, hanem a két miljtót. Salzburg létét, várát, zenéi kulturáját, művészetét, ugyszólván mindenét hercegérsekeinek köszönheti. Annyira szilárdíthú és oly egyöntetűen katolikus város, hogy nem adja vissza (legalább nekem nem) Jedermann korát (1450—1550), a vajudó, tépelődő kort, Luthert és Melanchton. Augsburg a gazdag és öntudatos polgárok városa, a Fuggerek székhelye, félkatolikus-félprotestáns voltával szinte érintetlenül őrzi meg annak a korának hangulatát.

A salzburgi dom-tér zárt udvar, a dóm egy századdal később épült s korai olasz-barock stílusa zavarja a hangulatot. Az augsburgi előadás a Maximilian-ucca felső végében felállított színpadon folyik le, ahol a Szt. Ulrich templom áll pompás uccalezárásul. A színpadnak a kis protestáns templom szolgálat közvetlen háttérül; mérsékelt arányai emelik a színészeket. A mélyebb háttérben a hatalmas gót templom fekete kontúrjai a grandiositást biztosítják.

Az este lassan leszáll a városra; a sötétség puha, vastag leple ráborul a tornyokra, színpadra, a nézőkre: egybehangolja őket.

Hirtelen fénykéve vágódik a magas toronyra s az most, mint valami óriás égő fátyla lángol, lobog vörös meg lila fényben. Kürtök zúgnak le a térre, a kis templom minden lámpája felgyul; ablakai mint szemek ragyognak be az éjszakába. Orgonaszó. A kikiáltó

Jedermann kilép a színpadra. A reflektorok a nap várga aranyát szórják lüktős fejére, sárga-beres csikós kabátjára, feszülő nadrágjára, vörös szattvany cipőjére s gazdagsága, fiataliság, ritkán — megadott életlehetősége tudatában mosolyog egyet a nézőtér felé (Sieck Kurt, müncheni kamaraszínész.)

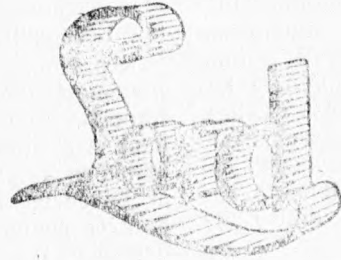
Itt áll előtünk egy fiatal patricius. Akárki, aki nem gondol a halálra, szereti az életet, a napot s mulatásra készül: az új nyárilak avatására. S amint barátjával beszélget, szakácsával rendelkezik, poroszlók hurcolják arra egyik adóst. Az adóst, aki nem tud fizetni. Könyörgésére — fenyegetésére gunyosan válaszol. Az adós felesége és gyermekei jajgatnak, de Jedermann erre is hajhathatlan: az adós börtönbe

kerül. Az adósok börtöne. A fenyegető vég minden akkori angol szegény előtt ide veti árnyékát. Feketeruhás, fehérfőkötős öregasszony tipeg a színre. A vallásos, fia lelkét féltő anya. Akárki anyja. Ő is kér és az ő kérésére is léha, cinikus a válasza. „Térj meg, míg nem késő.” Nevet. Hogy is lehetne ilyen fiatalon és ilyen gazdagon gondolni az elmúlásra.

Elsötétül a szín: este van. Zeneszó hallik. Sipok és dobosok zenéjére ütemes ringással vidám párok jönnek. És van jókedv, van kacagás Ünnepet ülnek: házat, kéjlokot avatnak. Lakomát laknak, tréfát lúznak, táncot lejtenek. Csak Jedermann hallgatag — rossz sejtelmek gyötrik. A tér különböző sarkaiból iszonyu hangok süvítik nevét: Jeeder-

mann! Jeedermann! S egyszerre fekete lepelben megjelenik a Halál. A társaság szétrebben. A Halál eljött a gazdag emberért. És most Jedermann könyörög. Majd fenyegetőzik, azután kétségbe esik. Legalább elbucszni, dolgait rendbehozni engedje. És a Halál az egyszer engedékeny: hajnalig halasztást kap. Megkönnyebbül. S szalad egyikhez és szalad másikhoz, hogy legyennek hamis tanúi az ítélszék előtt. „Hű” barátjához, majd a Kövér, meg a Sovány sógorhoz. De egyik se megy. A kedvese lopakodik át, nagy vigyázattal a színen. Hozzárohagn. Annak minden válasza egy hisztériás, szörnyű életföltöltő: Nem!

Utolsó menedék. A kincsesládát hozatja elő. Ráborul, gőrcsösen átöleli; de hirtelen fel-

cipőkülönlegességek

Válogatott nemes anyagokból, kizárólag kézzel varrva

Hölgyek és Urak
izléses öltözködésénél
nélkülözhetetlen

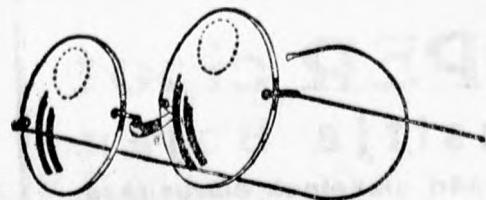

Képvisele:
London
Paris

Berlin
Wien és
Budapestben

BAJÁN KIZÁRÓLAG
KATTARINKA

CIPŐÁRUHÁZÁBAN KAPHATÓ

„**ULTRAL**” üvegek visszaadják az Ön !!
fiatalos látását

Díjtalan bemutatás az egyedárusítónál.

Lázár Sámuel látszerész.

Baja.

Telefonszám: 272.

SALET
M E N

fával é
tég
legoicsóbb

hódfarku és

cse

Mű

lábazat,

Egyszerű

ceme

moza

legnagyobb

Kutgy

minden

Vál

Kuffed

Esővízm

épi

anya

legjutányo

házhoz

GRÜN

TÁ

Gyári tel

Városi ral

pattan a láda teteje és vörös lángok között felbukkan a pénz istene: Mammon (Felden Richard a boroszlói Loebe színházból). Gunyosan mosolyog, vihog, nevet, röhög. „Ha-ha! nem a pénz szolgálja az embert, hanem az ember a pénzt!” Jedermann kétségbeesésében összerogy. Nincs menekvés. De im a templom ajtajában egy női alak tűnik fel s ez H. v. Hoffmannsthalnak igen finom elgondolása: a Jótett, aki olyan erőfeszítést, hogy alig tud felkelni. Mert bizony Jedermann nem sok jót tett világ életében. A gyenge Jótett a Hitet hívja segítségül. És nincs már egyedül Jedermann. Vannak, akik elkísérik Istene, örök bírja elé. Feltámadt Hite és odafent nem felejtett Jótettei. Hiába akarja az ördög elvinni, nem engedik. Jedermann megbékélt magára ölti a halotti lepelt s míg anyja a szín elején lámpavivőjével a hajnali misére tipeg: boldog megadással sirjába száll.

A kikiáltó:

„Mindenkét elvisz a Halál és az embert csak Hite és Jótettei kísérik el a Nagy Utra.”

Orgonaszó és ének hallik, a harangok zugnak-bongnak. Finita comedia!

***

Egy messze keletről jött diák is élvezte a történelmi multba beállított pompás előadást és eszébe jutott, hogy abban az időben a távol keleten, Magyarországon is eljött a Halál mindenkiért. Annak a halálnak turbán volt a fejére csavarva és damaszkuszi acél villogott a kezében. Kétszáz éven át hullott előtte a porba sok drága fej, hogy itt azáltal zavartalanul képződjék kultúra és gyűljenek kincsek, vagyonok.

S amikor nemzetek és népek fölött földi hatalmak ültek rettenetes ítéletet, annak a szegény országnak a hibái bűnök lettek s a jótettei mind el lettek feledve.

Beiratkozás

a tanítóképző intézetbe.

A bajai állami tanítóképző intézetben a különböző, javító és magánvizsgálatokat ma, szeptember elsején, szombaton tartották meg. Szeptember 3-ikán, hétfőn folytatódna a javító vizsgálatok. Ugyancsak 3-ikán tartják a beiratásokat az elemi gyakorló iskolába is. A tanítóképző intézetbe a beiratkozások szeptember 4-én és 5-ikén lesznek. Az ünnepélyes Veni Sanctet szeptember 6-ikán tartják. A tanítás 7-ikén, pénteken fog megkezdődni.

Ybl Miklós volt szabadkai mérnök halálos kimenetelű autószerencsétlenség áldozata lett.

Pár nap előtt éjjel Piliscsaba és Solymár község határában halálos kimenetelű autókatasztrófa történt. Vitéz Ladányi László főszolgabíró, ifj. lovag Ybl Miklós 33 éves mérnök, lovag Yblné és Kabaja Margit autókirándulásra mentek éjjel. A hajnali órákban nagy sebességgel haladtak Piliscsaba és Solymár között. Egyszer csak a Puskás Imre autózvezető által dirigált autó az árokba fordult. Kajaba Margit rögtön meghalt, ifj. lovag Ybl Miklós koponyatörést szenvedett, vitéz Ladányi László karját és lábát törte, Yblné pedig a fején sebesült meg súlyosan.

A sebesültek eszméletlenül fektettek az utszéli árokban, ami-

kor egy arra haladó kocsit tulajdonosa észrevette őket. A sebesülteket a mentők az újpesti kórházba szállították. A sebesültek között van Puskás Imre a gépkocsi vezetője és a kocsit tulajdonosa is.

A kórházban meghalt lovag Ybl Miklós 33 éves mérnök, a nagy Ybl Miklós építész unokája, lovag Ybl Miklós szabadkai huszártábornok fia is, aki koponyatörést és lábtörést szenvedett. Egy pillanatra sem nyerte vissza az eszméletét. Az autókatasztrófa többi áldozata súlyos, bár nem életveszélyes sérülésekkel az Új Szent János kórház ápolásában van.

Takarmányneműek kilátástalansága késlelteti és teszi bizonytalanná gabonaexportunkat

Az utóbbi időben tapasztalt nagyfokú szárazság a kapásnövényekre és takarmányneműekre nézve igen szomorú következményekkel járt olyannyira, hogy a termelők kénytelenek a kenyérmagvak igen jelentős hányadát takarmányozási célokra fentartani. Ily körülmények között teljesen bizonytalan, hogy tulajdonképpen mennyi is lesz a mi tényleges export feleslegünk, nem tekintve azt, hogy a takarmányneműekben és tengeriben előálló import szükségletünk előreláthatólag erősen ellensúlyozni fogja a gabonafeleslegünk exportja révén mutatkozó aktív tételünket a külkereskedelmi mérlegünkben.

A takarmányhiány hatása mutatkozik már a gabona árának

jelenlegi belföldi alakulásában is. Ugyanis a búzának takarmányértéke csaknem kétszer akkora, mint például a korpáé s miután a korpá ára nem sokkal kevesebb ma mint a búzáé, mindenképpen racionálisnak látszik, ha a gazdák a gabonát takarmányozási célokra is felhasználják s így a 27-80 pengős búzával körülbelül 40 pengős értékű korpát pótolnak. A megmaradt tényleges fölöslegünk világgiazi értékesítésénél számításba kell venni a viszonylag meglehetősen nagy belföldi árainkat. Legerősebb konkurrensaink: Jugoszlávia és az Unio jelenleg lényegesen olcsóbb belföldi gabonákkal rendelkeznek mint mi és így érthető, hogy Jugoszlávia pl. ma Bécsben

a maga kiváló minőségű, a mi tiszavidéki búzákkal egyenrangú gabonáját 27 pengős áron helyezi el, szemben a mi 27-80 pengős belföldi árainkkal. Ugyanígy Amerika elvámolatlanul 30 pengőért ajánlja Prágában Manitoba III. jelzésű búzáját, holott mi ezt a megfelelő fuvardíjak becsapításával ugyancsak elvámolatlanul 32-20 pengős áron tehetnők csak meg. Ilyenfórmán az a helyzet, hogy exportunk számára a helyzet jelenleg nem valami kecsegtető, de számolhatunk azzal, hogy nemcsak nálunk, de a szomszédos államokban is mindentűnt erős takarmányhiányok fognak mutatkozni és ezekben az államokban is kénytelenek lesznek a gabona magvak bizonyos hányadát takarmányozási célra fordítani. Érthető tehát, hogy a magyar gabonaexport a várakozás álláspontjára helyezkedik és egyelőre a késlekedő gabonaexport helyett a legutóbbi időben történt nagyobb fokú lisztexportunk nyújt némi kárpótlást ugyanis Ausztriában és Csehszlovákiában igen jelentős tételeket helyezhettek el a malmok. Remélhetőleg a közel jövőben a magyar gabona lehetőség fog találni a külföldi piacokon és ha nem is a várt nagy mennyiségben, de még mindig igen respektábilis tételekben fog az ország határain kívül gazdát cserélni. Feltétlenül kívánatos azonban már csak a világgiazi lehetőségeink mielőbbi kedvezőbb kihasználásának az érdekében is, hogy az ismételt beígért fuvardíjmérséklés megtörténjék és pedig a lehető legmesszebbmenő módon, mert az ország kedvezőtlen külkereskedelmi mérlege szempontjából igen nagy fontossággal bír a gabonaexportunk mielőbbi lendületes megindulása.

U-R-A-N-I-A

Szeptember 1-én, szombaton d. u. 6, este fél 9 ó.

Barbara Ford titka

Egy szeszélyes leány kalandjai 8 felv. : Főszerepben: LEATRICE JOY és CHARLES RAY. — Ezenkívül:

Jaj, a harisnyakötőm.

Egy különös házasság története 8 f. F.: Marie Prevost. Ezen műsorunkat csak 17 éven felüliek nézhetik meg.

-o- HIRADÓ. -o-

Kedvező idő esetén az esti előadásokat a kertben tartjuk meg.

Szeptember 2., vasárnap d. u. fél 4. 6, este fél 9 ó

A legérdekesebb, legvidámabb bűntügyi film!

Őnagysága szédeleg

Egy izgalmas szállodai éjszaka regénye 8 felv. Kettős főszerepben: HENNY PORTEN. — Ezenkívül:

VAN ISTENI

Az Istenben való hit és megnyugvás apotézise 10 f. Fősz.: Joseph Schildkraut, William Boyd stb.

-o- HIRADÓ. -o-

BANÁN-BEHOZATAL

**ÉRETT NYUGATINDIAI BAKAN
A LEGJOBB TAPLALÉK**

B.P. TELEFON: 982-85

**Okt. 1-10. közt házról házra össze
írják Baján és Bácskában
a mezőgazdasági munkásokat.**

A népjóléti és munkügyi miniszter a városhoz érkezett körrendeletében ismerteti a gazdasági munkások öregség és rokkantság esetére való biztosítása céljából szükséges adatgyűjtést. A törvényjavaslat előkészítése céljából az egész országban összegyűjtik a gazdasági munkások statisztikai adatait.

Mivel az adatgyűjtés az ország lakosságának körülbelül negyed-részt öleli fel, a munka igen terjedelmes lesz és azért erre már most felhívja a miniszter a polgármester figyelmét. Az összeírás az október 1-i állapotnak megfelelően fog történni és azt házról-házra fogják végezni. Az adatgyűjtésnek október 1-10-ig kell megtörténni. Összeírók, illetőleg számláló biztosokul tanítókat és más hozzáértőket fognak alkalmazni, akiknek díjazásáról a miniszter szeptember hó 15-ig intézkedni fog. Ugyanez ideig fogja kiadni, illetőleg a törvényhatóságokhoz megküldeni az összeírásra vonatkozó végrehajtási utasítást.

Az összeírásnak a következő adatokra kell kiterjedni: a mezőgazdasági munkás neve, állandó

lakhelye, amennyiben ez eltér az összeírás helyétől, születési éve, családi állapota, foglalkozása, munkaadójának neve, a szintén mezőgazdasági munkát végző kiegészítő családtag neve, mekkora a mezőgazdasági munkás saját birtoka, bérlete, az utolsó 12 hónap alatt hány hétig dolgozott, esetleges hadirokkantsága, házastársának neve, születési éve, esetleges foglalkozása, gyermekeik száma. Külön rovat kívánja meg a 15 évesnél fiatalabb gyermekek számának feltüntetését, mennyien vannak a gyermekek szüleikkel közös háztartásban, vagy esetleg katonai szolgálatot teljesítenek. Végül az összes gyermekek neveit és születési éveit is fel kell sorolni.

A mezőgazdasági munkások összeírásáról Baján a tanács fog intézkedni. Már most felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy az összeírókat fogadja szívesen és készségesen, a valóságnak megfelelően szolgáltatassa be az adatokat. Hasonló értelmű miniszteri leirat érkezett Bácsvármegye alispánjához is a vármegye területén lakó mezőgazdasági munkások összeírása tárgyában.

Közel ötven éve szívesen használják

Majtinszky Lajos
szemüvegeit.

Orvosi receptre és anélkül készítenek

Lajos

Punktál szemüvegek,

haskötők, fűzők és gummiharisnyák. Külön próbaterem. — Speciális egészségügyi anyagok és illatszerek.

Külön női kiszolgálás.

Üzletemet a szomszéd Pollermann-házba helyeztem át

BÜTOR olcsón

12 havi részletre beszerezhető

Szabó Ferenc

műasztalosnál Baján, Barfisch ucca 4
Butorraktár Kossuth Lajos ucca 11.
Telefon 240.

Családi ház

négy tágas uccai szobával és fürdőszobával a Fő uccán iroda, magtár, nagy istálló, kocsiszínek, 1000 □-öles veteményes kerttel elköltözés miatt

eladó

és azonnal beköltözhető.

Érdeklődni lehet a tulajdonosnál

Katanits Antalnál

Erzsébet királyné ucca 96. szám. Telefon 91. szám.

TANKÖNYVEK

Előírás szerinti iskolai füzetek, író- és rajzszerkek, hegedűk, mindennemű hangszerek, hurok és alkatrészek, könyvkötések

beszerezhető

Csermák és Schwéger

könyvkereskedésében, — BAJA — Régi posta épület.

ELADÓK: Kisebb és nagyobb családi, lakó, emeletes és gazdasági házak, boltok, malomrész, vendéglő, szőlők, szántóföldek, tanyás földbirtokok és házparcellák kész építészeti tervzetekkel ellátva is.

BÉRBEADÓK: Lakások, bolthelyiségek és földbirtokok, valamint mindezekre nagyon előnyös kölcsönöket szerzek

id. Prachár Vilmos

Baja, Vásár-tér 3. (Tanítóképző mögött.) Az OFB. által engedélyezett ingatlanok forgalmának közvetítési irodaja.

Egy különbejáratu uccai butorozott szoba azonnal kiadó,

Cim: Petőfi Sándor ucca 55. sz.

Nyomatványait

mielőtt beszerezni, kérjen árajánlatot a CORVIN-nyomdából. Baja, Mátyás király-tér 8. sz.

Schön és Bajai szénnagykereskedők

Iroda: Haynald u. 13. — Telefon 26. —

A téli fűtési idény közeledtével ajánljuk:

l-a bécsi gázgyári diókokszot egalizált zsákokban, házhoz szállítva (korlátolt mennyiségben raktáron) behordva q-ként P 8 80

A DGT. pécsi köszénbányáinak képviselete.

l-a diókokszot (bányakoksz) egalizált zsákokban házhoz szállítva behordva q-ként P 7 35
l-a porosz szalon szobafűtő szenet házhoz szállítva P 7 60
l-a porosz szenet zsákokban házhoz száll. behordva q-ként P 6 40

Megjelentek a
**„Tungsram“ bárium
rekord-csővek!**

G409

detektorcső.

Áramfogyasztás: 0.08 Amp.
Meredekség: 1.4 mA/V.

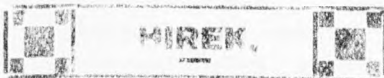
L414

kisfrekvenciájú erősítő.
Áramfogyasztás: 0.14 Amp.
Meredekség: 3 mA/V.

P414

végerősítőcső.
Áramfogyasztás: 0.14 Amp.
Meredekség: 3 mA/V.

E csővek meredeksége a modern csővek meredekségének kétszerese; készülékének teljesítménye e csővekkel szintén kétszeresre fog emelkedni.

Nyelviskola és továbbképző tanfolyam

Grauaug Antonia okl. nyelvtanár szeptember hó 15-én megnyitja nyelviskoláját és továbbképző tanfolyamát. Iskolája kettős célt szolgál: Elsősorban idegen nyelvek (egyelőre a francia és német, kellő jelentőség esetén az angol és olasz nyelv) alapos elsajátítását akarja lehetővé tenni (külön kurzusok kezdők, haladók és előrehaladottak részére), másrészt a szorosán vett iskolai kiképzés folytatása képen a szerzett ismeretek kimélyítését és a továbbképzést szolgálja. A továbbképzés tárgyai: magyar és világirodalom, történelem, kereskedelmi alapismeretek, zene és művészettörténelem, újabb fizikai és kémiai vívmányok ismertetése, egészségtan, főző és varró tanfolyamok, ritmikus torna stb. Az egyes tantárgyak előadói okleveles tanárok. Az intézmény elsősorban természetesen az azokat, hogy a növendékei a teljes továbbképző tanfolyamban részesüljenek, de az iskolában egyes szabadon választott tantárgyak külön is felvetők. Jelentkezés Grauaug Antonia okl. nyelvtanárnőnél Szent István-ter 11. sz. alatt.

— **Szabadságon.** Dr. Oltványi István rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője megkezdte szabadságát, mely időre dr. Verseyi Jenő rendőrkapitány, a kihágási osztály vezetője helyettesíti.

— **Árcsökkenés a házi-szappan piacon.** Az állandóan növekvő drágaság mellett végre módunkban áll egy árcsökkenést is regisztrálni, melyet nemcsak az egyes háztartások szempontjából, hanem népgazdasági szempontból is nem lehet eléggé méltányolni, mert hisz a viszonyok javulása csak az árak esésétől és a termelés fokozásától várható. A árcsökkenés, amelyről ma számolunk be olvasóinknak, nem általános jellegű ugyan és nem terjed ki az egész szappaniparra. Minthogy azonban a szappangyártás terén egyik vezető

A magyar utak gépei:
**Sunbean és Gnome & Rhone
motorkerékpárok,
D'Yrsan
cyclecarok és kisautóbilok.**

Uolérhetően rugózás!

Vezérképviselet:

**BÖCKH JÁNOS okl. gépészmérnök,
Budapest, VI., Hajós ucca 15.**

Kérjen árajánlatot! Tökeerős körzetképviseletet keressük!

Színház.

A templom egere.

A prózai együttes Fodor László fordulatokban gazdag vígjátékában mutatkozott be tegnap este, meglehetősen gyéren látogatott ház előtt. Az előadás minden tekintetben kifogástalan volt és messze felülmulta a vidéki előadások átlagát. A darab a kis tympansell karrierjét eleveníti meg Angyalföldtől Párizson át, míg a hatalmas bankelnök, báró Ulrich Tamás nevére teszi Fodor Lászlótól megszokott ötletek, szellemes dialógok, finom pikantéria változva köti le a néző figyelmét, mindvégig a három felvonáson keresztül.

Az előadásról csak jól és szépen írhatunk. Első helyen kell megemlékeznünk Rózsa Bőzsiről, erőli a tehetséges és szimpatikus művésznőről, aki Nagy Zsuzsi szerepében brillírozott. Báj és színpadi jelenség, kiforrott, rutinizott színésznő, felfogása, egyénisége Nagy Zsuzsi volt, úgy ahogy az író őt elképzelte.

Ulrich bankelnököt Vértés Lajos alakította. Kifüő, intelligens, tanult színész, aki még sok kellemes estét ígér a közönségnek. Jákó Párol is csak a dícséret hangján emlékeztethetünk meg; nagyszerű alakításáért többször tapsot kapott.

Ladormelszky jó volt a kokott szerepében, Szalay Károly a fiatal bárót játszotta megértéssel, Sternheim gróf szerepében Bánky Róbert járult hozzá az előadás sikeréhez. A közönség pedig egy meghitt meleg est emlékével hagyta el a színházat.

Ma, szombaton és holnap, vasárnap este újból a Cigánykirály megy.

Oroszország, vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt helyekkel.

**Az Apolló illatszertár
jó megjelenésű intelligens
gyakornok-
kisasszonyt
keres.**

**A Kereskedelmi Casinó
szeptember 15-iki belépéssel
pénzbeszedésre is alkalmas
szolgát keres.
segíőtárral.**

Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok szeptember 5-ikéig a Kaszinó titkárához: DÖMÖTÖR JÁNOS-hoz (Strasser és König cég), Deák Ferenc ucca 1. sz. nyújtandók be.

**A MAGYAR
IRODALOM
TÖRTÉNETE**

(Miniatűr kiadás
finom regénynyomó papíron)

3 kötetben

Írta:

KÁLLAY MIKKÓS.

Tartalom:

- I. kötet
A legrégebb időkől
a nemzeti irodalom koráig
- II. kötet
A népies nemzeti irodalom kora
- III. kötet
A XX. század magyar irodalma
Nemzetünk irodalmát kívánjuk
minél szélesebb körben megismertetni, ezért bocsájtuk közre
ezt a gyönyörűen megírt, teljes
áttekintést nyújtó magyar irodalomtörténetet, melyet

teljesen

Ingyen

**portó és költség-
mentesen**

minden egyéb kötelezettség nélkül küldünk meg mindenkinek, aki pontos címét az alanti szelvényen egy 4 filléres bélyeggel bérmentesített nyitott borítékban címükre 8 nap alatt beküldi.

NEMZETI MULT

Irodalmi Bizottság

megbízásából:

FŐVÁROSI KÖNYVKIADÓ
Budapest, VI. Lovag ucca 18.

itt levágandó

SZELVÉNY.

T. FŐVÁROSI KÖNYVKIADÓ mint a NEMZETI MULT IRODALMI BIZOTTSÁG megbízottja

B U D A P E S T
VI. Lovag ucca 18.

Kérem részemre Kállay Miklós: A Magyar Irodalom Története című művét teljesen ingyen, portó- és költségmentesen megküldeni.

NÉV: _____
Foglalkozás _____
Lakhely _____
Ucca (házászám) _____
Az összes rovatok pontosan és olvashatóan kitöltendő!

**Egy vagy két jóházból való
diakot**

teljes ellátásra felvesz helybeli izraelita uri család. Cim megtudható DÁVID szabó cégnél

A Reich Bernát cég boltjának udvari részében feleslegessé vált jó karban lévő

boltállványok

eladó. Megtekinthetők bármikor az üzleti órák alatt

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a

Steiner-féle vendéglőt

Baja, Alkotmány u. 15. szeptember hó 1-én átvettem

Állandóan frissen csapolt sör, elsőrendű bacsalmási fehér és siller borok, meleg és hideg ételek.

Szives támogatást kér

Schmidt Mihály vendéglős.

Meghívó.

A Bajai Fekereskedelmi Vállalat R.-T. bajai bej. cég értesíti részvényeseket, hogy f. évi szeptember hó 5-én d. u. 2 órakor közgyűlést tart. Szavazati jog gyakorolhatása céljából részvények az igazgatóságnál, közgyűlést megelőzőleg 24 órával letétbe helyezendők.

TÁRGYSOROZAT:

1. Lemondott igazgatósági tag helyének betöltése; igazgatósági tagok választása.

2. Egyéb indítványok.

Bajai Fekereskedelmi Vállalat R.-T. igazgatósága

SINGER

varrógép

REG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BAJA, Erzsébet kir. u. 10.

MEGÉRKEZETT

a legújabb típusu 500 köbcentis PUCH „JAP“

motorkerékpár

Megtekinthető a körzetképviselőnél:

Bohner és Társai cégnél,

Baja. Telefon 256.

CEMENT,

CSERÉP, DESZKA,
LÉC, ÉPÜLETFA,
KÁTRÁNYPAPÍR

olcsó áron, nagy választékban kapható

POLLÁK lakkereskedésében.

176-7. szám.

Árverési hirdetés.

A bajai áll. tanítóképző-intézet internátusában a jövő iskolai év folyamán összegyűlt moslék és konyhahulladék értékesítésére vonatkozó szóbeli árverés az intézet igazgatói irodájában 1928. évi szeptember hónap 5-én déli 12 órakor lesz.

Kiküldési ár havi 20 pengő. Közelebbi felételek az árverés megkezdése előtt közöltnének.

Baja, 1928. évi szept. hó 1-én.

IGAZGATÓSÁG.

Mentesítse magát

az akkumulátorok töltésével járó nehézségeitől és

töltse otthon akkumulátorjait

az „Elektród“ galvántöltővel, mert e olcsó, (heti pár fillér üzemköltséggel) örökös egyenletes állandó áramot szolgáló nagy teljesítményű sav és lugmentes nedveselemmel minden 4 voltos akkumulátort ugyanint az „Elektród“ kommutátoros anódelepet egy nap alatt felülítheti

Egyedüli üzemanyaga rézgálic.

Készülékünk, mely tiszta zörejmentes vételt biztosít, össze nem tévesztendő az ugynevezett anód-pótlókkal. Kapható minden nagyobb rádiószaküzletben. Gyártja

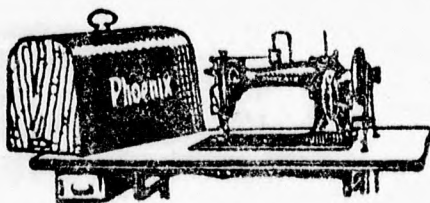
Elektród

műszaki és kereskedelmi vállalat

Budapest, VI/2. Jókai ucca 28.

Kérjen tájékoztatást!

ANGOL-NÉMET MOTORKERÉKPÁROK REMINGTON IRÓGÉPEK kerékpárok, varrógépek.

LEGKEDVEZŐBB RÉSZLETFIZETÉSEK
SZAKSZERŰ JAVITÓMŰHELY

Fränkel és Horváth-nál

Baja, Budapesti ut 15. sz.

Zongorajátékosok zongora- gyakorlatot

vehetnek olcsó díjért kitűnően hangszerelt zongorán

Oliva Gyulánál

Mészáros Lázár u. 9.

Bajai Hengermalomban modern első emeleti

l-a-k-á-s

4 szoba, hall és összes mellék-helyiségek

azonnal kiadó.

Meghívó.

A Gerté kozmetikai és vegyészeti ipar r. t. 1928. szeptember 16-án, délelőtt 11 órakor a társaság irodahelyiségében tartandó

rendes közgyűlésére,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

Napirend: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2. részvényes megválasztása. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, a zárszámadások előterjesztése és a felmentés megadása. 3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása 4. A részvényesek által netán előterjesztendő javaslatok tárgyalása.

Baja, 1928. szeptember 1-én.
Az igazgatóság.

JEGYZET: 12. §. A közgyűlésen csak az a részvényes bír szavazati joggal, aki részvényét a társaság pénztáránál a közgyűlést megelőzően 3 nappal leteszi. A letétel meghatalmazott utján is eszközölhető.

20. §. Egyes részvényes indítványát legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak írásban benyújtani köteles.

Mérleg számla: Vagyon: irodaberendezés 1450; Építkezés 1800; Üzlet m. é. 441979; Felszer. 6500; Reklám 674—; Pénztár 31929; Adósok 4526099; Postatakp. 18998; Áruk 22441—; Össz. 8305496.

Teher: Részv. tőke 50000—; Tartalék 664528; Elfogadványok 20000—; Hitelezők 578328; Átmen. tét. 62640; Össz. 8305496.

Üzleteredm. szála: Veszteség: Leírások 158463, Adók 750418, Üzemkölts. 139421; Biztosítás 23082, Reklámszla. 239025; Utaz. költs. 1545506, Fizet. 1397432; Kamat 56702; Költség 498381; Átm. tét. 62640; Összesen 4871070.

Nyereség: Áruszámla 4868786; Devizaszámla 2284; Összesen 4871070.

Könnyű, törhetetlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi

Hatschek-féle
Eternit.

Javításmentes az ETERNIT háztető.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHÉK LAJOS, KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU.

Kapható:

Kizárólag

Goldschmidt

Lajos

fatelepen,

Baja, Sugovica part

TÉGLA: MOHÁCSI és DUNASZEKCSŐI napi árban.

Par

UT

Erzsé

Pia

Sar

fűszer-és

val és be

elad

A h

Cim,

FELSŐSZÉ

Ha

80 fillér

kívül is,

DALMA

u. 38.

Dr. Mer 10-ig

és G

gyogy

éjjel

Az G

vasárna

u. köz

Három

ANT,

azonn

s rögtön

Cim

gy

átó

ésőben.

első

árban

kaphat

szelvé

gyezni

elfogad

is adó

gora

K R

Dar

Ma

A Baj

1927. de

megtart

a társas

ta el, m

telmében

társaság

követelés

jelenését

belül

esetben

tekintetbe